

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Riedl Frigyes

Idő

"1921"

Személy

Szerző:

Cím *Riedl Frigyes irodalmi hagyaték*

Forrás:

Uj Nemzedék

Ry.
(Hely)

1921. 10. 16

(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Riedl Frigyes irodalmi hagyaték

Angyal Dávid dolgozik Riedl ki nem adott munkái összegyűjtésén — Legendák Petőfi monografiája körül

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Immár két hónapja elmúlt, hogy egy augusztusi vasárnap estéjén észrevétlenül egy ember bucsuzott el a Verebélyi-klinikán Budapesttől, melynek zaját siketülő füle már rég nem hallotta: Riedl Frigyes. Egy ember maradt el a budai Dunapart fái alól, ahol diákosan, könyvvel a zsebében sétált, nézve idegenül az összevissza kavargó Pestet, egy ember, akit csodálattal hallgatott a fiatalság, ha az egyetem zsufolt termében délutáni óráján Aranyról, Petőfiről vagy az újabb magyar irodalomról beszélt a nagy professzor. A gázláng megcsillant nagy feje fölött, a szeme mintha egy titokzatos világ csodáit nézné állandóan, kissé tompa hangját különös izalom fűtötte át.

Elmentünk Bartoniek Gézához, az Eötvös-kollégium igazgatójához, a halott professzor legközelebbi rokonához, hogy érdeklődjünk Riedl Frigyes irodalmi hagyatékáért.

— A hagyaték rendezésére — kezdte az igazgató — Angyal Dávid egyetemi tanárt kértem fel, aki a legnagyobb szíveséggel vállalta a

munkát. Angyalt régi barátság kötötte Riedlhez, már a középiskolában az önképzőkörben ismerték egymást. Sokan azt beszélték, hogy egy kész Petőfi-monográfia maradt utána, mi azonban csak a jegyzeteit, ismeretes kis színes céduláit találtuk íróasztalában. Petőfi élete és kora már évek óta izgatta, ezt szánta Arany János után élete főművének, már 1905—06-ban, majd az 1909—10. évben tartott róla előadást s azóta is három félévben foglalkozott vele a háború alatt.

Mikor egyetemi tanár lett, a régi magyar irodalom kezdte előadásait. Sorra ment az egyes korszakokon s az 1913—14. esztendőben elért a legújabb időkig, 1900-ig, a mai irodalomig s Mikszáthról, Gárdonyiról, Herczegről, Ambrus Zoltánról stb. tartott előadásokat. Előadásait gyorsirással jegyezték, ő maga jutalmat szokott kitűzni félvének a legjobb jegyzetre, úgy hogy Petőfi je az előadásai alapján megjelenhetik.

Könyvtára gazdag volt francia,

angol, német s természetesen magyarással. Ez meglehetősen nagy gyűjtését. Ez meglehetősen nagy munka lesz, hiszen állandóan dolgozott a 70-es évek óta folyóiratokban. Emlékezetes esszai vannak a hunmondákról, Kazinczyról és a nyelvújításról, az egységes középiskoláról s még legújabbban is meglepte az irodalmi világot a Thaly-kérdés szenzációjával, amikor kétségbevitte egyes kuruc balladák hitelességét. A kritika a különös és nagy port felvert irodalmi pörben az ő állítását igazolta s néhány balladáról bebizonyította, hogy Thaly eredeti verse.

Felkerestük Angyal Dávid egyetemi tanárt, az irodalmi hagyaték rendezőjét. Az elsőemeleti folyosón benéztünk a XI. számú hatalmas terembe, ahol Riedl Frigyes tartotta óráit. Mindig zsufolva volt a terem, az ablaknál is álltak.

A padosorok közén ember ember hátán. Most senki.

Angyal Dávid a II. emeleti szobájában, Riedl Frigyes szobájában fogadott.

— Egy iskolában jártunk, — kezdi kérdésünkre a professzor — a lutheránus gimnáziumban, amely akkor a Deák-téren volt. Riedl egy osztállyal feljebb járt. Együtt voltunk az egyetemen is, ugyanazt a tárgyat hallgattuk. Többször mentem vele külföldre is, ha jól emlékszem, 90-ben a tragikusvégű Péterfivel együtt vártuk Velencében, ő akkor Firenzét járta. Volt Párisban, ott hallgatta a nagy tainet, akinek a kepe volt a szobájában s reá tekintett, ha dolgozott. Bécsben, Berlinben s Olaszország városaiban többször megfordult.

— Most kezdtem meg a még ki nem adott értekezéseinek az össze-

— En magam is úgy hittem, hogy Petőfi je már készen van s csak kevés hiányzik belőle. Ugyanigy tudta Beóthy Zsolt is és sok tanítványa, akik alig tudják elhinni, hogy a nagy munka nincs sehó. Arra is gondoltak, hogy talán kiadónál van, de ez kizárt dolog. A hagyatékban szerződésnek nyoma sincs s a kiadó már bizonyára jelentkezett volna.

— Hogy Petőfi már régen foglalkoztatta, azt mindenki tudta. Velem is többször beszélt az erdélyi hadjáratról. Akkor Petőfiről tartott előadást. Munkája a jegyzetek alapján s céduláinak felhasználásával, melyeken rengeteg értékes, új adat van, meg fog jelenni. A 48-as időknek minden fontos eseményét borzasztó alaposan átkutatta, érde-

kelte is a forradalom s a szabadságharc utáni kor. Rokonai, a Rombauerek emigránsok voltak, volt egy rokona, aki az utolsó rendi országgyűlésen követ volt.

— Könyvtára is gazdag volt az emigráció irodalmában, megvolt neki Széchenyi Blick-je első kiadásban.

— A Petőfi-monografia mellett egy nagy munka terve foglalkoztatta, könyvet akart írni a jellemrajzból. Erre mutatnak a jegyzetei, cédulácskái. Ebből a munkából egy kész tanulmány napvilágot is látott.

Beszéletünk néhány tanítványával, akik az utolsó hónapokban gyakorta vele voltak. Spengler *Untergang der Kultur* c. munkáját olvasta, mely megdöbhentő erővel rajzolja meg a háboru pusztításainak nyomán az európai műveltség rombadőlését. Bántotta a gyűlölködés és az acsarkodás, mely egyre jobban elhatalmasodott.

— Sokat beszélnek, keveset tesznek, — szokta mondani. Egy elbujt, csöndes helyét kivánta a temetőnek, semmi beszédet koporsója fölött. Külföldről könyveket nem tudott szerezni. Életében, míg egészséges volt, az írókat mindig előadásai számára olvasta, betegsége alatt fiatal írók könyveivel vette körül magát, akikről egyetemi professzorok nem szoktak beszélni s akiket nem is igen szoktak olvasni.